

CSOKONAI

MAGAZIN

1. szám / 2025. ősz

csokonaiszinhas.hu

Kiss Gergely Máté
Jó döntés volt visszatérni

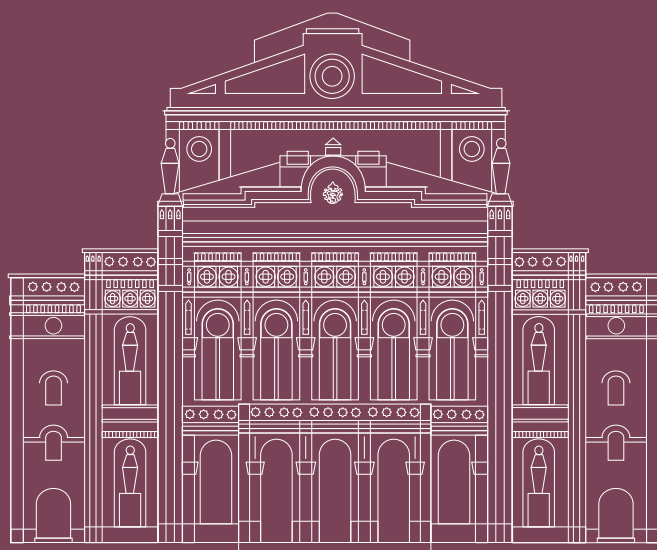
Ráckevei Anna
A személyiség szelíd ereje

Asbóth Anikó
Akinek a neve egybeforrt a Vojtinával

160 ÉVES

A

CSOKONAI NEMZETI
SZÍNHÁZ DEBRECEN

160

CSOKONAI
NEMZETI SZÍNHÁZ
DEBRECEN

1865-2025

Molnár Ferenc:

● AZ ÜVEGCIPŐ

Szabó Magda:

● AZ A SZÉP, FÉNYES NAP

Jókai Mór:

● A DEBRECENI LUNÁTIKUS

Kacsóh Pongrác:

● JÁNOS VITÉZ

Joseph Stein –
Jerry Bock –
Sheldon Harnick:

● HEGEDŰS A HÁZTETŐN

Dés László –
Gesztzi Péter –
Békés Pál:

● A DZSUNGEL KÖNYVE

Giacomo Puccini:

● PILLANGÓKISASSZONY

Romankovics Eda:

● PARA

Egressy Zoltán:

● PORTUGÁL

[mozgásszínházi
előadás]

● LÉT(ra)

Martin McDonagh:

● A KRIPLI

Romankovics Eda:

● KÁIN ÉS ÁBEL RINGBE SZÁLL

Jean Genet:

● A CSELÉDEK

Peter Shaffer:

● BLACK COMEDY

Arthur Miller:

● A SALEMI BOSZORKÁNYOK

[kortárs tánc-
előadás]

● MIND THE BODY

Örkény István:

● TÓTÉK

tartalom

SZÍNHÁZ

REFLEKTOR

160 éves a Csokonai Nemzeti Színház Debrecen

6

PROGRAM+

Ajánló

10

FŐSZEREPBEN

Interjú Kiss Gergely Mátéval

14

MAGAZIN

„Partizánakciónak indult” – Kukovecz Ákos

16

TÁNC

Bemutatkozik a Gradient Kortárs Balett

18

MŰHELY

Az átváltoztatás mesterei
– Molnárné Juhász Enikő és Pankotai Anita

20

CO-OP

Egyetemi kurzusok színházi környezetben

22

HOBBI

A színházon túl – Csata Zsolt, Kráncz Richárd, Majzik Edit

23

HANG

Színházi énekkar új lendülettel

24

PORTRÉ

A személyiség szelíd ereje – Ráckevei Anna

26

REFLEKTOR

Debreceni nívódíjasok

30

CSIP

Érvényes párbeszédben a fiatalokkal

34

KITEKINTŐ

Szabó Magda sétány | MagdaFeszt 2025

36

ZENE

REFLEKTOR

70 éves a Kodály Kórus Debrecen

38

PORTRÉ

Interjú Ránki Dezsővel

42

PROGRAM+

Ajánló

44

BÁBSZÍNHÁZ

PROGRAM+

Ajánló

46

MŰHELY

Ahol a bábok születnek

47

PORTRÉ

Akinek a neve egybeforrt a Vojtinával – Asbóth Anikó

48

14

Kiss Gergely Máté
A Bábjátékosban
fotó: Éder Vera

26

Ráckevei Anna
a Leenane szépe című
előadásban
fotó: Gálos Mihály Samu

38

70 éves a Kodály Kórus
fotó: Czeglédi Zsolt

impreszum

A Csokonai magazin a Csokonai Nemzeti Színház Debrecen lapja.

Megbízott igazgató: **dr. Vadász Dániel**

Kommunikációs és értékesítési vezető: **Marosán Gréta**

Marketing asszisztens: **Kovács Rebeka**

Felelős kiadó:

Papageno Consulting Kft. – Zsoldos Dávid

Főszerkesztő: **Rajkó Anna**

Korrektúra: **Szemők Ildikó**

Grafikai terv, tördelés: **Burai László**

Közreműködők:

Bazylák Judit, Kornya István,

Marton Éva, Mesterházi Gábor,

Papp Tímea, Szabó László,

Tuska Borbála, Ur Máté

A címlapon a Csokonai Nemzeti Színház Debrecen

nézőterének mennyezete látható, a fotót **Dutkay Péter** készítette.

Nyomdai munkák:

Pauker Nyomda

1047 Budapest, Baross utca 11-15.

Felelős vezető:

Vértés Dániel

ISSN 3094-3221

Hirdetésfelvétel:

sales@papageno.hu

Szerkesztőség:

magazin@papageno.hu

Terjesztés:

terjesztes@papageno.hu

Megjelenik: október 17-én.

Az esetleges műsorváltozásokért, valamint az újságban megjelenő hirdetések tartalmáért és a képek jogtisztaságáért a kiadó nem vállal felelősséget.

A Csokonai magazint FSC® tanúsított felelős erdőgazdálkodásból és egyéb ellenőrzött forrásból származó anyagokból készült papírra nyomtattuk.

160 éves a Csokonai Nemzeti Színház Debrecenben

Debrecenben a színjátszás igen hosszú múltra nyúlik vissza, hiszen 1798-ban tartották az első előadást. Ám a cívisváros színháztörténete szempontjából az igazi mérföldkövet a Szkalnitzky Antal tervezte kőszínház 1865-ös, tehát 160 évvel ezelőtti megnyitása jelentette.

Szerző: dr. Gyürky Katalin

Ekkortól válhatott szemponttá a debreceni színház és színjátszás teljesítményének lemérésében a nézői visszajelzés. Az addig a nagyváradi és kolozsvári színházak „leányvállalataként”, „kihelyezett tagozataként” értelmezhető, illetve nem a jegybevételnek, hanem különböző mecénások támogatásának kitett cívisvárosi színjátszást ugyanis az állandó társulattal működtetett kőszínház tette a város polgárai „lábbal szavazásának” helyszínévé. Olyan kulturális fellegvárrá, ahol az épp regnáló színidirektor, az itt rendező és játszó művészek elfogadását vagy épp elutasítását a jegyeladások száma azóta is pontosan tükrözi.

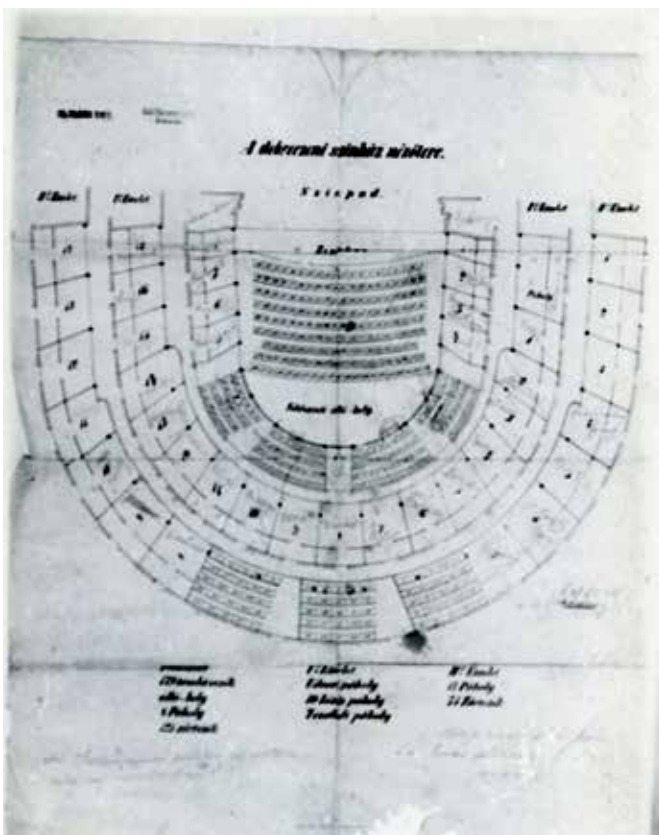
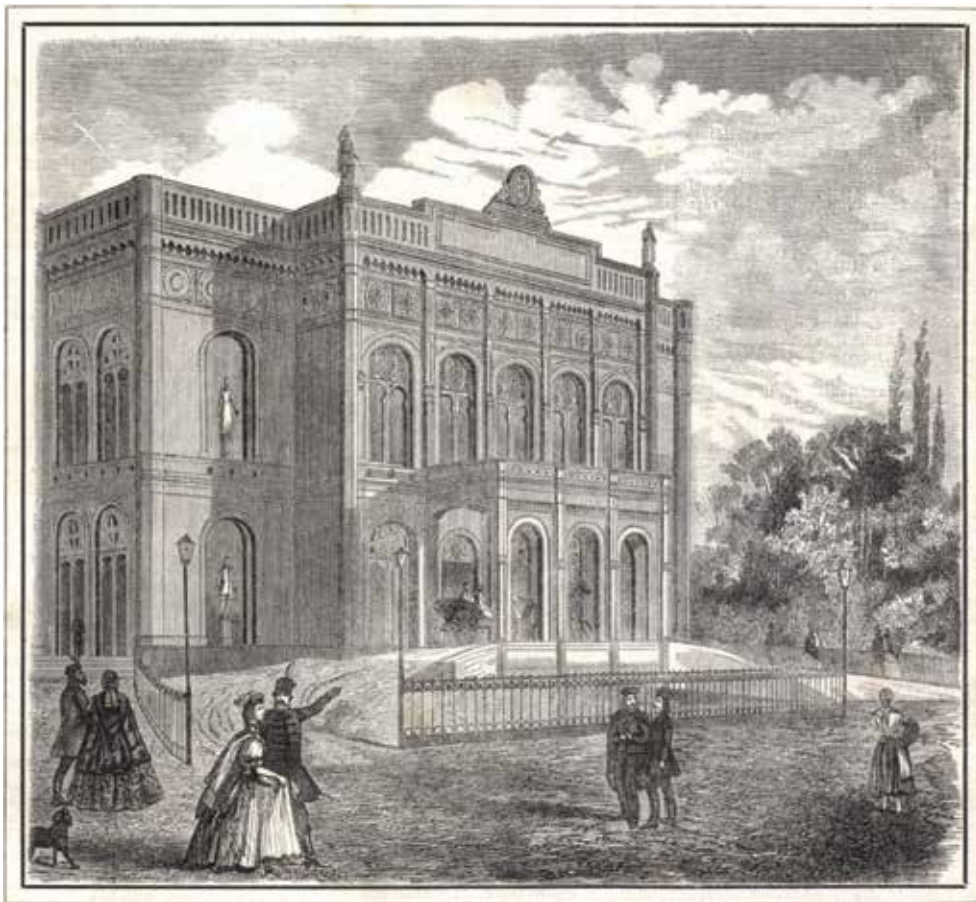
Mindaz a „puritán hitnek” abban a városában történik – csenghetnek a fülünkbe **Jókai Mór** találó szavai –, ahol mind az elfogadás, mind pedig az elutasítottság talán minden más településhez képest szélsőségesebben jelentkezik. Debrecen zárt, alapvetően konzervatív szellemű és szemléletű, a hagyományaihoz tiszteletreméltó módon ragaszkodó közegében az elfogadáshoz, egy új művészi koncepció, áramlat elfogadtatásához jóval több idő kell, mint azt sokan az itt valaha pozíciót vállaló igazgatók vagy darabot rendezők kö-

zül gondolták volna. S már csak a városba érkezvén, a debreceniek szemében „gyűttmentnek”, „jövövénynek” gondolt művészként tapasztalták meg – a kész koncepciójukkal a fejükben –, hogy az elképzeléseikből mi az, amit megenged a debreceni polgárság, s mi az, aminek a lábával érezkelhetően ellene szavaz.

Legalábbis egy új színházi vezetés első idejében.

AZTÁN A DEBRECENI PUBLIKUM JÓ ESETBEN MEGENYHÜL – MEGSZOKJA ÉS MÁR VÁGYJA IS A MŰVÉSZEK KEMÉNY MUNKÁVAL FELÉPÍTETT ÚJ KONCEPCIÓJÁNAK SZEMMEL LÁTHATÓ EREDMÉNYEIT.

Vagy nem enyhül meg, és az adott színidirektor, rendező úgy érezheti, hogy dolgvégezetlen távozott a cívisvárosból. Pedig ez koránt sincs így. Vagy azért, mert a megkezdett munka gyümölcse egy újabb, az előző művészi elképzeléseket tiszteletben tartó direktor ténykedése alatt beérik, vagy – az előzővel összefüggésben – azért, mert a cívisváros polgárai – bár késve –, de felismerik az adott koncepció értékeit, és a város történetében/színháztörténetében már büszkén tartják számon annak debreceni létezését.

1.

A színház egy korabeli újság címlapján, a megnyitó után,
forrás: Vasárnapi Ujság 1865.10.15., 42. szám

2.

A színház egykori nézőtere

3.

Zilahy Gyula színdirektor (1905-1913)

4.

Marastoni József litográfija Debrecen első társulatáról, 1870

1.
A Csokonai Színház egykori nézőtere,
fotó: Endi András

2.
A DESZKA Fesztivál megnyitója, 2008,
fotó: Máthé András

Mindkettőre jócskán akad példa a nemrégiben felújított Kossuth utcai történelmi épület történetében. Már rögtön a 160 évvel ezelőtti kőszínházba költözés környékén. Hiszen az, hogy **Reszler István** direktor közvetlenül a színház épületének megnyitása előtt operatársulatot is szervezett a már meglévő prózai tagozat mellé, a népszínművekhez szokott debreceni polgárok szemében olyasfajta újítás volt, amitől rendkívül ódzkodtak. Ám amikor **Blaha Lujzát** is a színházhoz szerződtették, a nézők nemcsak a kiváló színészt, hanem vele a műfajt is kezdték elfogadni és megszeretni. Olyannyira, hogy szó szerint „nekik állt feljebb”, amikor Blaha Lujzát az őt jobban megfizető budapesti színház „elhappolta előlük”. Azt, hogy addigra mennyire megkedvelték mind a műfajt, mind pedig kiváló előadóművészt, mutatja, hogy a debreceni polgárok tömegesen utaztak Budapestre

„a nemzet csalogánya” ottani első előadására. S bár Blaha Lujza inentől kezdve már csak vendégelőadóként tért vissza a cívisvárosba, az ő képviselte műfaj, az opera állandó repertoárelemévé vált a debreceni színháznak.

Nemcsak az opera-előadások meglétére és minőségére fordított külön figyelmet **Zilahy Gyula** színidirektor (1905–1913), hanem eltökélt szándéka volt, hogy a budapesti mellett a vidéki színházakat – s benne a debreceni teátrumot – mind a hazai, mind pedig a nemzetközi kulturális vérkeringésbe bekapcsolja. Ennek érdekében amellyel, hogy neves vendégművészeket hívott Debrecenbe vendégszerepelni – köztük a kor egyik legnagyobb színészét, **Jászai Marit** –, volt mersze az önmagában korszakalkotó *Az ember tragédiája*-rendezéséhez a kor egyik legnagyobb festőjével, **Burghardt Ferenc**tel készíttetni a díszletet.

Lapozzon bele
a Csokonai Nemzeti Színház
Debrecen jubileumi évfüzetébe!

Egy német és egy orosz turné kapcsán tárgyalásokba bocsátkozó direktor terveinek további megvalósítását azonban a közelgő történelmi katalizma – az első világháború – megakadályozta. Ám ő a remek példa arra, amikor az egyik utódja, felismervén az érdemeit, rádöbben, hogy mindent más korban és más közönség számára ugyan, de folytatni érdemes.

Ezt tette a mind a mai napig az egyik legmeghatározóbb igazgató, **Horváth Árpád** (1936–1939), aki az 1915-től a város költője után Csokonainak elnevezett teátrumot vezetve így határozta meg a programját:

„A SZÍNHÁZ SZEMÉNEK FOLYTOSAN HÁROM CSILLAGZATRA KELL SZEGEZŐDNI: AZ EGYETEMES EURÓPAI MŰVÉSZET, A NEMZETI MŰVELŐDÉS ÉS A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM HÁRMAS CSILLAGZATÁRA.”

Így színházában ő is repertoárra tűzi Az ember tragédiáját, miközben a műsorfüzetekben ott szerepel Shakespeare, Ibsen, Molière, sőt Pirandello és G. B. Shaw egy darabja is. Ám Horváth Árpád a tipikus példája annak, amikor a polgári színház színvonaltalanságával radikálisan leszámolni készülő művészi koncepciót az újdonságokra és újításokra kevésbé nyitott debreceni közönség nem fogadja el. Az utókor mégis felfedezi Horváth nagyságát, s ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a történelmi kőszínház az újabb játszóhelyeként 1989-ben megnyíló stúdiószínházát róla nevezte el.

Azt a stúdiószínházat, amelynek létrehozásáért nem egy színidirektor, hanem egy korszakos, Debrecenben tizenegy évet eltöltő rendező kardoskodott.

Ruszt József, aki az igazgatójához, Taar Ferenchez írott egyik levelében talán a legkifejezőbbben tudott hangot adni annak a „debrecenyiségnek”, amellyel minden kívülről érkező művész szembetalálta/szembetalálja magát, ha a városba érkezik: „Életre szóló indíttatást kaptam abban a városban, amely zárkózott és bizalmatlan minden »jövénnyel« szemben, de befogad mindenkit, akiben rebellis ösztöneivel megérzi a reformátort, s akkor eltűr tőle olyasmit is, amit még önmagától se tűrne el. Így fogadott be ez a város engem, igaz, csak négy-öt év után.” Azután, hogy már jó néhány avantgárd ötletét, elképzelését – ha nehezen is – de keresztülvitte a társulaton, a városon, a közönségen. S az egyik ilyen, díszletezésre vonatkozó koncepciója kapcsán vetette fel a stúdiószínház, azaz a színpad és a nézőtér egy térben való megvalósítása szükségességét, amelyet végül nem ő, hanem nagyságát felismerve az egyik direktor utóda, **Seregi László** igazgatása alatt nyitottak meg. Ám a játszóhely felfutása/felfuttatása igazán **Pinczés István** (1991–1993), majd **Lengyel György** (1993–2001) igazgatók idején történik meg. A kortárs alkotók – **Parti Nagy Lajos**, **Garaczi László**, **Borbély Szilárd** – műveit ezen a helyen mutatták be, amellyel végre a fiatal korosztályt is be tudták csábítani a színházba.

Egy új közönségreteget tudott megragadni tehát ez a színházi metódus, amelyre a Debrecenben 2007-ben érkező **Vidnyánszky Attila** is támaszkodni tudott. Vidnyánszky a cívisvárosban addig teljesen ismeretlen látomásos, szimultán színházi nyelvezetével ismét jócskán megbolygatta a város kulturális életét, az ezt a fajta színházművészetet elismerők és elutasítók népes taborát alakítva ki ezzel. Ám az utókor ismét őt igazolta/igazolja, hiszen az általa kezdeményezett, kortárs magyar drámákat felvonultató DESZKA Fesztivál a kelet-közép-európai színházi régióban azóta is fontos és jegyzett seregszemle. Olyasmi, amire azon határon túli színházak és nemzetközi hírű rendezők – például **Silviu Purcărete** vagy **Viktor Rzsakov** – is figyelnek, akiket Vidnyánszky „mert” először a cívisvárosba hívni.

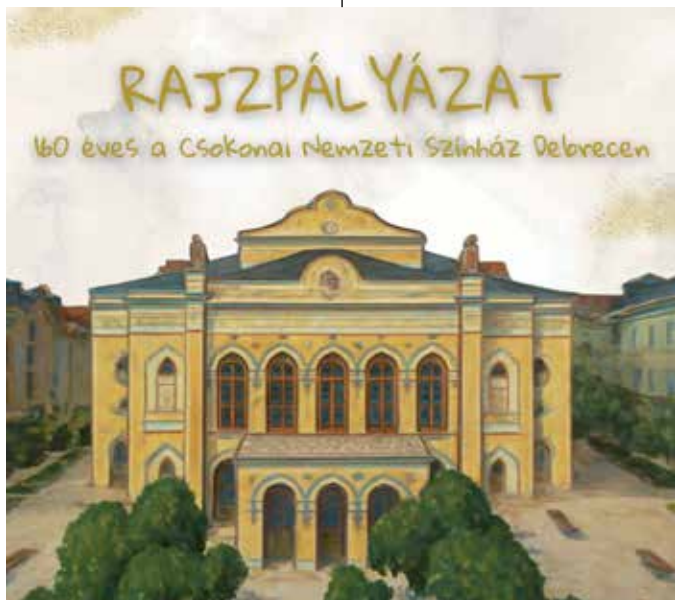
Merész lépéseinek – ahogy elődei újtó, visszatekintve pedig korszakalkotó művészi ötleteinek – szellemében kívánjuk a felújított és infrastruktúrájában kibővült, ezért számos új eseménynek teret és helyet adni képes színházunkban folytatni a munkát. Valljuk, hogy a debreceni Csokonai Nemzeti Színháznak a hazai és nemzetközi kulturális térképen helye van, s illetően helyzetbe hozásához az adottságai sem hiányoznak.

75 éves jubileumot ünnepeltünk a Nagyerdőn

2025 több szempontból is különleges év a **Csokonai Nemzeti Színház** társulatának életében, hiszen nem csak a Teátrum 160. jubileumát ünnepelhettük októberben, a Nagyerdő lombjai alatt is jeles évfordulót köszönthettünk: 75 év után is a Nagyerdei Szabadtéri Színpadon tölthettük a színházi élményekkel teli, színes nyári estéket!

A **Nagyerdei Szabadtéri Színpad** 1950. június 10-én **Kodály Zoltán Székelyfonó** című daljátékával nyitotta meg kapuit – éppen ezért jubileumi évadunkat a *Lélek-Fonó* című táncelőadással kezdtük, amely néptáncelőadás a 75 évvel ezelőtti nyitány előtt tiszteleg. A nyár folyamán musicalek, vígjátékok, táncos és zenés programok csalogatták ki a közönséget estéről estére a Békás-tó partjára, ahol egy emlékeztető jubileumi évadot zárhattunk. *(Kalász Ákos)*

160 éves jubileumunk alkalmából rajzpályázatot hirdetünk általános és középiskolások részére.

Téma: Nekem a Csokonai (épület vagy előadás)

Formátum: A4-es, álló vagy fekvő, a rajzok bármilyen technikával készülhetnek.

Nevezés: A pályaműveket a következő postacímre kérjük beküldeni: 4024 Debrecen, Kossuth utca 10. A beküldött rajz hátulján, kérjük, tüntessék fel a pályázó nevét, iskoláját, osztályát és értesítési e-mail-címét. Egy pályázó egy rajzzal nevezhet. A nevezés ingyenes.

Beérkezési határidő: 2025. december 1.

Eredményhirdetés: 2025. december 6.

Szakmai zsűri: a Csokonai Nemzeti Színház Festőtárában dolgozó díszletfestők.

A pályázat díjazottjait értékes nyereményekkel jutalmazzuk és rajzaikat kiállítjuk, a verseny nyertesait e-mailben értesítjük.

kiállítás

A CSOKONAI NEMZETI SZÍNHÁZ 160 ÉVES TÖRTÉNETE KÖZÖS ÉLMÉNY

Csodás emlékeket idézhettünk fel a Csokonai Teátrum megnyitásának 160. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen. Nézőinkkel közösen állítottuk össze azt a tematikus kiállítást, amelynek minden darabja egy-egy történetet mesél el.

Bár ez óriási feladat volt, mégis felemelő érzés volt részt venni benne, mert az emlékek jelentik ennek a 160 éves épületnek a legfőbb esszenciáját. Fontosnak tartottuk, hogy nézőink megoszthassák velünk és egymással is a saját élményeiket, hiszen nekik köszönhetően lehetünk Debrecen egyik legkiemelkedőbb kulturális intézménye.

Mindenkit szeretettel várunk, hogy együtt idézzük fel a Csokonai Nemzeti Színház 160 évnyi történetét! Az időszaki kiállítás **2025. november 7-ig** látogatható a Csokonai Teátrum előterében. (Kovács Rebeka)

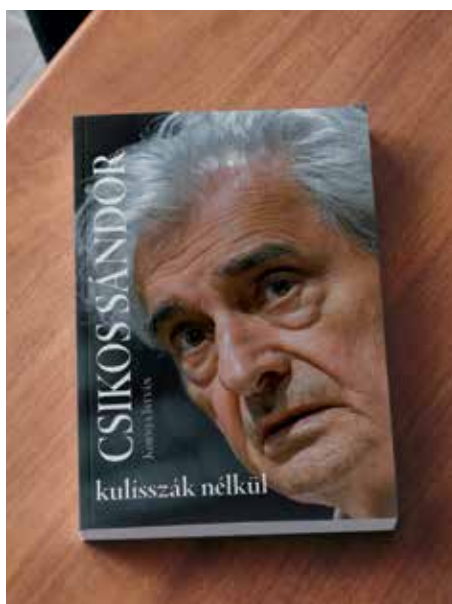

könyv

Csikos Sándor – Kulisszák nélkül

A 150 fotóval illusztrált kötet több mint élettörténet: színháztörténet. A **Kornya István** által készített életútinterjúból megismerhetjük azt a világot, amelyben Csikos Sándorból, a karcagi kisgyerekből debreceni diák lett. Miért vették fel elsőre, de mégis csak másodjára a Színművészeti Főiskolára, és miként változott a debreceni Csokonai Színház az alatt a négy évtized alatt, amelynek több megszakítással, 1993 óta pedig folyamatosan a tagja. Felidéződnek a magyar színház olyan jeles alakjai, mint például **Lendvay Ferenc, Ruszt József, Szabó Magda, Lengyel György, Léner Péter, Hubay Miklós, Montágh Imre, Gáti József** és a nagy barátok: **Kósa Ferenc, Kóti Árpád** és **Borbély Szilárd**.

A kötet Debrecenben a Csokonai Színházban és a Tóth Könyvesboltban, Budapesten az Írók Boltjában érhető el, illetve online az irokboltja.hu és szinhazikonyvek.hu oldalakon.

CSOKONAI MERCH

JUBILEUMI KOLLEKCIÓ

Merics János ajánlásával

A **160**
debreceni
színház
jubileumi
évada

„HA BE VANNAK FOGVA A VADLOVAK, TUD IGAZÁN MŰKÖDNI A MOTOR”

2010-ben lett a Csokonai Színház társulati tagja, s bár volt egy kétéves kitérője a Vígszínházban, úgy érzi, jó döntés volt visszatérni Debrecenbe. Az elmúlt évek szerepei kiforrott, érett színészt mutatnak. Kiss Gergely Mátéval beszélgettünk.

Szerző: Marton Éva

■ **Nagyon gazdag volt a tavalyi évadja - *Woyzeck*, *A Bábjátékos*, *Függöny fel!* - drámai szerepek, vígjátékok. Melyik passzentsabb magához?**

Minden színt meg kell mutatni, mindegyikhez ugyanaz a hozzáállásom, lelkiismeretesen dolgozom minden szerepemen, de tagadhatatlanul vannak hozzám közelebb álló szerepek. A *Woyzeck* kapcsán azt éreztem, hogy nagyon passzol hozzám a kikiáltó szerepe, jól ismerem.

■ **Felidézi az utcaszínházi éveket?**

Pontosan. Szeretek kockázatot vállalni, szeretem pontosan kidolgozni a szerepet, megérteni az egészet, ugyanakkor van bennem egy ilyen mutatványos ló, ami szin-

tén dolgozik. Ezt a bennem levő két ellentétes dolgot kell egyensúlyban tartanom. A *Woyzeck*ben nagyon pontosan meg kellett találnom ennek a határait, hogy térben, időben, a *Woyzeck*hez való viszonyomban minden stimmeljen.

■ **A *Bábjátékos*ban ez mind ott van. A holokausztot túlélő Finkelbaum egy berlini panziósoba magányába zárva próbálja megérteni a feldolgozhatatlant, a veszteségeit.**

Elképesztően összetett előadás. Finkelbaum, bár folyamatosan beszél, állandó szájmenése van, hogy még véletlenül se tudatosuljon benne az, ami történt vele. Nem látja a maga körüli eseményeket, a maga belső világát éli.

Talán ez volt a legnehezebb, ezt a nagyon szikár, bezárt figurát megtalálnom, sokáig csak a formai dolgokkal foglalkoztunk, a bábossal, az ő nagyon anyagszerű terével. Hihetetlenül pontosnak kell lenni. Folyamatosan érik bennem a karaktere. Hű akarok lenni a kompozícióhoz, amit Balázs Zoltán rendezővel megalkottunk. Zoli a fantasztikus rendezése mellett hozta a maga nagyon erős hitét, így is alakította az életét és a karrierjét, mint egy utazó próféta, elhinti a magokat.

HA ÉRZEM, HOGY EGY RENDEZŐ SEGÍTENI AKAR, ELMEGYEK VELE ARRRA AZ ÚTRA, AMIT KÍNÁL.

Ahogy fontos volt Bagó Berci Woyzeck-rendezése. Az én szerepem, a kikiáltó, egy chaplini figura, aki nem tudott elmenekülni Európából. Hasonló a kikiáltó, aki fizikai és pszichés teherrel vergődik a történelemben diadalokon, bukásokon,

szorongásokon keresztül. Erős figura, és pontosan tudom, hogy kik az én Woyzeckjeim, és nagyon fontos ezt a sorsot, ezt a woyzeckséget megmutatnunk, hogy milyen nehéz helyzetben is élnek tőlünk karnyújtásnyira emberek.

■ **Többször beszélt arról, mennyi bizonytalansággal járt a színészte. Dosztojevszkij *Idiótája* – a herceget alakította – mérföldkő volt?**

Az örült bizonytalanság mára talán kopott, amit nem bánok. Pont annál a darabnál nagyon jól működött, hogy a belső vibrálást, az elveszettséget, a lényemnek ezt a részét minden szinten mozgósította, de közben a belső félelmeknek olyan foglalata volt, hogy ott ettől meg is szabadultam. Azóta is keresem ezt, mert ha be vannak fogva ezek a vadlovak, erősek a hámok, akkor tud igazán működni a motor.

■ **A *Függöny fel!* egy szintársulatról szól, ahol a próbafolyamat**

során minden, ami összeomolhat, össze is omlik. Élt már át hasonlót? Egy olyan előadást csináltunk, ami nagyon működik. Egy igazi angolszász vígjáték a maga burleszkjével, finom humorával. És persze, rengeteg élmény gyűlt fel a huszoneve alatt, hogy mennyire vihar a biliben a színház, amiket persze felhasználtam a rendező figurájában. Hadd csodálkozzanak rá a nézők, hogy ilyen szenvedélyesen is tudunk egymás között létezni.

■ **A tavalyi évben Jászai Mari- és Nívódíjat kapott.**

Ez az élettől olyan visszaigazolás volt, hogyha lettek volna kételyeim azzal kapcsolatban, hogy sorskérdés-e nálam a színház, tavaly megkaptam, hogy a jó sorsom elér. A két díj után úgy éreztem, muszáj díjat alapítanom, így született meg a kolléga, a barát Nagy László Zsolt emlékére létrehozott Jegesmedve-díj.

1.
Woyzeck – fotó: Éder Vera

2.
Függöny fel! – fotó: Gálos Mihály Samu

3.
A Bábjátékos – fotó: Éder Vera

4.
Erkel és a felkelés – fotó: Éder Vera

„Partizánakciónak indult”

**Géza fejedelem
a pogány dal – Az a szép,
fényes nap – hallatán
mondja: gyönyörű
ének, holnap betiltom.
Ez a mondat inspirálta
Kukovecz Ákost, hogy
megrendezze Szabó
Magda azonos című
történelmi drámáját.**

Szerző: Marton Éva

Az *Az a szép, fényes nap* című történelmi drámát az író szünetnapján, a **MagdaFeszt** keretén belül mutatta be a debreceni Csokonai Színház. Kukovecz Ákos tavaly diplomázott az SZFE-n, véletlen, szerencsés találkozás volt – mondja –, hogy Debrecenbe került. Az viszonylag ritka, hogy egy fiatal, frissen érkező színészt rendezésre kérjenek fel.

„A DEBRECENI SZÍNHÁZBAN
RENGETEGEN VAGYUNK FIATAL
SZÍNÉSZEK, TELI ENERGIÁKKAL.”

Műhelymunkának, laboratóriumi kísérletezésnek gondolta, rábólintottak, sőt, támogatták a partizánakciónak indult munkát.

Az előadásnak több különlegessége is van: szokatlan például a helyszín, talált tér a nagyszínpad forgója alatt kialakított játszóhely, személyes találkozóhelye színészek és közönségnek. Ráadásul a drámához, annak esztétikájához is nagyon passzol. „Úgy olvastam az anyagot – idézi fel – mint valamit, ami egy félkész világról szól, ahol valami épül, ami még nem kényelmes, nincs kipárnázva, mégis itt kell élnünk.”

Emlékszem korábbi klasszikus *Az a szép*-előadásokra, Kukoveczé nagyon más, számára ez nem egy historizáló történelmi dráma, neki arról szól, ahogy ma ők, a pályájuk elején állók látják a világot, ami erősen áthelyezi a hangsúlyokat. „Azt kerestük, hogyan tudunk egyensúlyozni a saját személyiségünk, tapasztalatunk és a történelmi

személyek időtlen problémafelvetései által képzett vékony megszűnés, ahol állampolgárként nyilvánosan megszólalhatunk.” Izgalmas rendezői koncepció, hogy az erős férfikaraktereket, többek között Géza fejedelemet nők alakítják. Női tükör az egykori férfivilágról.

A színház idei első nagyszínpadi előadásának, Egressy Zoltán legtöbbet játszott *Portugáljának* főszereplőjét, Becét is Kukovecz Ákos alakítja.

Az irgácsi falu mindennapjaiba toppan be, és bolygatja meg azt az álmodozó budapesti fiút, Bece. „Könnyű héj, akit felkap a szél, és sodorja, olyan, mint egy kisgyerek a cukorkaboltban” – mondja a szerepét alakító Kukovecz. „Ráadásul nagyon hasonlít énrám, ha valami eltörik, valami unalmas, azonnal menekül, ami, azt hiszem, generációs jelenség.”

Ez magyarázat talán arra is, hogy a fiatal színész szakdolgozatát a színészi kudarcokból írta. Osztályvezető tanára, Hegedűs D. Géza mondta nekik egyszer, hogy a színész a pályáján kudarcról kudarcra halad. Fontos, talán az egész pályát meghatározó mondat. Másik sarokpontja ifjabb Vidnyánszky Attilától származik, aki azt tanította nekik, hogy a legszomorúbb és a legnagyobb színházi dolgokat is a legpofátlanabb jókedvvel kell művelni, mert „ilyen időkben élve az, hogy mi színházzal foglalkozhatunk és ezeket a mondatokat kimondhatjuk, ajándék. Az a feladatunk, hogy energiát szolgáltatassunk.”

Az a szép fényes nap
– októbertől műsoron!

Az a szép fényes nap - fotók: F. Tóth Gergely

fotó: Kalász Ákos

Több mint tánctagozat – Gradient Kortárs Balett

A kortárs tánc izgalmas és folyamatosan megújuló műfaja Debrecenben a Gradient Kortárs Balett révén vált igazán hangsúlyossá. A Csokonai Nemzeti Színház 2024-ben alapított tánctagozata Domoszlai Edit vezetésével rövid idő alatt a hazai legdinamikusabban fejlődő és legfrissebb hangú szereplőjévé nőtte ki magát.

Szerző: Papp Tímea

A gradient kifejezés a matematikában a változás mértékét és irányát, a designban pedig a színek közötti átmeneteket jelenti, ami tökéletesen tükrözi az együttes ars poeticáját: művészetük a köztes terekben, mozdulatlan és mozgás, erő és sebezhetőség, hagyomány és innováció között létezik.

A társulat egyik legfőbb erőssége a nemzetköziség: **Chiara Cascino, Elise Paris Turco, Fernando Gabriel Luis, Fernando Perez Hernandez, Martina Balzamo, Rut Nache Lopez, Valerio Zaffalon** Ausztráliából, Amerikából, Mexikóból, Spanyolországból, Olaszországból érkeztek Debrecenbe. „A Gradient sokszínű és karakteres táncosokból áll, mindenki nagyon egyedi, nagyon más energiát hoz, ami hihetetlenül inspiráló a munkában” – fogalmaz **Domoszlai Edit**, az együttes vezetője, aki maga is komoly nemzetközi tapasztalatokkal érkezett Debrecenbe. Dolgozott a kortárs tánc-szcéna legfontosabb társulataival, köztük a Rambert Dance Companyval, a L-E-V-vel, az Opera Bonn-nal, koreográfusként szerepelt az 59. Velencei Biennálén, készített darabot a római Dance Arts Faculty programban, és alkotott a Magyar Táncművészeti Egyetemen.

A Gradient tagjai az előző évadban bemutatott *Reverie*, azaz *Ábránd* című double bill-lel tették le névjegyüket: a *Sirius* az egymáshoz való kapcsolódás nehézségeit állította fókuszba, a *Fine Day* középpontjában pedig a Z generációs táncosok saját élményeiket és megéléseiket fordították le a mozdulatok nyelvére.

Következő bemutatójuk, a LÉT(ra) a prózai társulattal együttműködésben, Domoszlai Edit és **Katona Gábor** koreográfiájával-rendezésében készül. A darab kiindulópontját Linn Skåber norvég író Ma

négykézláb akarok járni és *A szívem egy bezárt bódé* című könyvei adják. A LÉT(ra) finom humorral, mély érzelmekkel és költői látásmóddal világít rá a „felövő” emberek, a fiatalok és felnőttek világára, a mindannyiunkat foglalkoztató egzisztenciális kérdésekre és kihívásokra.

A próza és a tánc színpadi formanyelve egyenrangúan, egymást segítve jelenik meg az előadásban. „A szöveg lehet kapaszkodó a nézőnek, nekünk viszont kiindulási pont ahhoz, hogy azokat az érzelmeket, amelyekről a színészek a különböző élethelyzetekben beszélnek, felnagyítva, megerősítve vagy akár továbbgondolva bontsunk ki” – fogalmaz Katona Gábor. „Amikor együtt vagyunk a próbaterebben, érezhető a táncosokon és a színészekeken is, hogy mennyire erősen inspirálják egymást, és milyen nagy a szakmai figyelem egymás felé” – teszi hozzá Domoszlai Edit.

**EZ A MŰFAJI TALÁLKOZÁS
A SZÍNHÁZI ÉVAD EGYIK
LEGIZGALMASABB
BEMUTATÓJÁNAK ÍGÉRKEZIK.**

A Gradient Kortárs Balett Debrecen nem csupán egy tánctársulat, hanem egy műfajok és kultúrák közötti híd. A nemzetközi táncművészet legjavát hozza el a nézőkhöz, előadásai, közönségtalálkozóik, nyílt próbáik pedig közös gondolkodásra invitálnak, bizonyítva, hogy a kortárs tánc mindenkihez szól.

Az átváltoztatás mesterei

A Csokonai Magazin Műhely rovatában a színház sokak számára ismeretlen kulisszái mögé pillanthatunk be. Ezúttal azokat az alkotókat mutatjuk be, akik nélkül nem lenne igazi a színészek átalakulása a színpadon.

Szerző: Gömbös Zsófia

Sokan azt hiszik, hogy nyolctól négyig dolgozunk, pedig a valóság egészen más – meséli egy napját **Molnárné Juhász Enikő**, aki nemrég vette át a fodrásztár vezetését. Az ő munkája ugyanis már jóval a bemutató előtt megkezdődik. A próbafolyamat elejétől fogva konzultál a rendezővel, a jelmeztervezővel, és amint megszületik a döntés a látványról, már indul is felmérni az ahhoz rendelkezésre álló eszközöket. Ha valami hiányzik, nincs más hátra, mint beszerezni, vagy saját kezűleg elkészíteni. Az évek alatt a színház fodrásztárában több ezer paróka gyűlt így össze, amelyek folyamatos karbantartást igényelnek, ugyanis akadnak köztük igen kényes darabok is. „Egyszer papírból csináltunk parókákat. Nagyon különleges és látványos megoldás volt, de mint a hímes tojással, úgy kellett bánni velük” – meséli.

A legtöbb esetben a haj és a smink kivitelezése kéz a kézben jár, de olykor előfordul, hogy a rendező a fináléra 50 mexikói maszkos színészt szeretne egyszerre a színpa-

don tudni, ami még a leggyakorlatosabb szakembereknek is extrém kihívást jelent. Ilyenkor jól jön, ha van kit segítségül hívni. **Pankotai Anita** már sok éves tapasztalattal rendelkezett sminkmesterként, mikor felkérték, hogy alkossa meg a *Carmen* című opera szereplőinek különleges arcfestését. Oktatói tevékenységeinek hála egy remekül összeszokott csapatot is maga mögött tudhat, ám elmondása szerint a színházi munkában még így is bőven talál kihívásokat. „Előfordul, hogy egy rendező már-már a lehetetlent kéri. Ilyenkor nekünk az a dolgunk, hogy kitaláljuk, hogyan lehet mégis megvalósítani a lehetetlent” – foglalja össze, miért is olyan fontos a teljes alkotói gárda összhangja.

A legintenzívebb időszak azonban Enikőéknél is a főpróbahéttel kezdődik: minden színpadra lépés előtt két-három órával már érkeznek hozzájuk a művészek, hogy mire itt az idő, tökéletesre fésült arcszörzettel és hajkoronával állhassanak a közönség elé. Ha délelőtt és délután is van előadás, akár tíz-tizen-

két órát is a színházban töltenek. Percre pontosan ki van számolva, melyik művészre mennyi idő jut, milyen sorrendben készülnek el a maszkok. Úgy zajlik a folyamat, akár egy precízen megkomponált koreográfia, de ahogy Anita mondja, a siker kulcsa az együttműködésben rejlik: „Nálunk teljesen természetes, hogy egymás keze alá dolgozunk”, majd hozzáteszi:

„MINDENRE ÉRVÉNYES, DE A SZÍNHÁZRA KIFEJEZETTEN, HOGY EGYÜTT KELL TUDNI DOLGOZNI, ÉS MINDENNEK ÖSSZHANGBAN KELL MŰKÖDNI.”

Azt mondják, így dolgozni egészen más, mint egy hagyományos szalonban: a színház nagyobb, látványosabb és drámaibb, de minden előadásnál tanulnak valami újat. Amikor pedig a munka eredményeként megszületik a varázslat a színpadon, az minden fáradságot feledtet.

fotó: Éder Vera

📍 Molnárné Juhász Enikő | Pankotai Anita →

EGYETEMI KURZUSOK SZÍNHÁZI KÖRNYEZETBEN

A Debreceni Egyetem hallgatói kétféle kurzus keretében nézhetnek előadásokat a Csokonai Színházban, amely arra is lehetőséget teremt, hogy betekintést nyerjenek a kulisszák mögé.

Szerző: Tuska Borbála

A hallgatók a Borbély Szilárd I. bérlet és a Térey János I. bérlet közül választhatnak, amelyek négy előadást foglalnak magukba. A darabokat **dr. Váró Kata Anna** filmesztéta-színházkritikus vezetésével dolgozzák fel.

„Az első próbálkozás az volt, hogy a hallgatók az óra előtt kaptak egy bevezetőt, amelyet rajtam kívül **dr. Gyürky Katalin**, a színház irodalmi referense vagy **Mispál Attila** dramaturg-rendező, zenés darabok esetén pedig **Balogh József** karnagy tartott, de hely szempontjából ez nehezebb volt” – idézte fel dr. Váró Kata Anna. Azóta az általános gyakorlat az lett, hogy amíg a színészek átöltöznek, a diákok meghallgathatnak egy elméleti-történeti áttekintést a már említett színházi szakembe-

rektől, majd ezt követően az előadás szereplői is csatlakoznak a beszélgetéshez.

Ezek az alkalmak nemcsak informatívak, hanem felszabadult, jó hangulatban is zajlanak. „A hallgatók egyrészt kapnak egy kis elméleti háttérrel a darab műfajáról, a szerzőről, az általa ábrázolt korszakról.

EZ SOKBAN SEGÍTHETI A MEGÉRTÉST, ILLETVE MEGNYIT OLYAN DIMENZIÓKAT, AMELYEK ENNEK HIÁNYÁBAN ESETLEG REJTVÉ MARADNÁNAK.

A színészekkel való beszélgetés pedig még mélyebb betekintést nyújt az előadás elkészültébe, megválaszol kérdéseket, feltár összefüggéseket, és beavatja a közönséget

a kulisszatitkokba” – fejtette ki a kurzus oktatója, azt is hozzátéve, hogy a beszélgetések mindkét félnek hasznosnak bizonyulnak, hiszen így a színészek is közvetlen visszajelzést kaphatnak.

A diákok a Borbély Szilárd-bérleten belül a székesfehérvári Vörösmarty Színház vendégjátékát (Térey János: *A Nibelung-lakópark*), Molnár Ferenc *Az üvegcipő* című vígjátékát, az Ábrahám Pál – Földes Imre – Harmath Imre által jegyzett *Viktória* című nagyoperettet, valamint Egressy Zoltán *Portugál* című tragikomédiáját tekinthetik meg. Míg a Térey János-bérlet *Az üvegcipőt*, Michael Frayn *Függöny fel!* című bohózatát, Gilles Ségál *A bábjátékos* című darabját és Martin McDonagh *A kripli* című feketekomédiáját kínálja az érdeklődők számára.

A színházon túl

Mit csinál a színész, ha épp nem játszik? Rovatunkban három társulati tag, Majzik Edit, Csata Zsolt és Kránicz Richárd különleges hobbijait mutatjuk be.

Szerző: Tuska Borbála

Csata Zsolt

kertészkedés

Csata Zsolt számára a színház mellett a másik nagy szerelem a kertészkedés. Az erdélyi születésű színművész mindig is közeli kapcsolatban állt a természettel: „Amióta az eszemet tudom, szeretem a növényeket. Falun nőttem fel, ahol nagyon sok virág vett körül, és volt veteményeskertünk is.” Mostani lakásához egy nagy erkély is tartozik, ahová virágokat, fűszernövényeket – például bazsalikomot, zsályát, rozmaringot, petrezselymet –, illetve zöldségeket is ültetett. „Egy saját kis »dzsungelt« alakítottam ki, ami valamelyest pótolja a természet hiányát.” A tavaszi ültetés időszaka egyfajta rituálét is jelent számára.

Kránicz Richárd

metálzenekar

Kránicz Richárdot már gyerekként is vonzotta a szereplés, így hamar eldöntötte, hogy színész és énekes szeretne lenni. Bár a színházban a zenés daraboknak köszönhetően az énekesi vénáját is kamatoztathatja, az volt az álma, hogy létrehozzon egy metálzenekart. „Úgy érzem, ez a zene tüköröz leginkább magánemberként, mert a metál lehetőséget ad a játékoságra. Van benne pörgés, lendület, vadság, de nyugalom és melankólia is.” Zenekara, az öttagú Dream of Insomnia 2014-ben alakult, és azóta számos koncerten, fesztiválon léptek fel, illetve nagylemezt is készítettek. „Nem egyszerű a színészi pályával összeegyeztetni a zenekart, de nagyon élvezem, és megéri a befektetett energia.”

Majzik Edit

sütés-főzés

Majzik Edit gyerekkorától kezdve szívesen készített süteményeket, de akkor mélyedte el igazán a sütés-főzésben, amikor saját családja lett. Kíváncsisága azonban túlmutatott azon, hogy csupán otthon, saját kútfőből főzzön, így elvégzett egy sajtkészítő tanfolyamot, kijárta a szakácsiskolát, jelenleg pedig péknek tanul. „A sajtkészítést azzal a terápiás céllal kezdtem el, hogy türelemre intsem magam. Bizonyos folyamatokat egyszerűen nem lehet siettetni: muszáj nekünk is lelassulni és tisztelni az anyagot.” Az ételkészítés számára olyan alkotótevékenység, amely a művészi és az emberi oldalára egyaránt jótékony hatással bír: „A színpad mellett ebben tudom kiélni a kreativitásomat.”

Színházi énekkar új lendülettel

Mi kell ahhoz, hogy egy kórus jól szólaljon meg? Lehet-e „csak úgy” elkezdni énekelni a reggeli fogmosás után? Lehet-e nyolc órát egyhuzamban próbálni? Ezekről kérdeztük a Csokonai Színház énekkarának frissen kinevezett karnagyát, Dinya Dávidot.

Szerző: Mesterházi Gábor

Dr. Dinya Dávid sokoldalúságára jellemző, hogy fiatal kora dacára műsorvezetőként, közönségnevelőként, beavatókoncertek vezetőjeként is ismert, emellett karmesterként baletteket vezényelt Franciaországban, és szerzőként is jelen van a kortárszenei életben. Sőt, biciklizni is szeret. Utóbbi úgy kapcsolódik a zenéhez, hogy az éneklés nemcsak művészi tevékenység, hanem testi is, és ahogy sportolni sem lehet hübelebalázs módjára, énekelni sem.

Az énekhang a legérzékenyebb hangszer, másképp terhelhető reggel, mint este, hideg- vagy melegfrontban, színpadon vagy

kültéren. Emiatt nagyon fontos a beéneklés, ahol a hangképzőszervek átmozgatása, fokozott terhelése ugyanolyan alapszabály, mint a sportnál a bemelegítés. Bár mindenki más gyakorlatokat végez, az alapszabályok ugyanazok. Először középfekvésben kisebb hangterjedelmű gyakorlatokkal kell kezdeni, innen lehet tángítani a hangfekvést felfelé és lefelé, a *legato* felől lehet haladni a *staccato* felé, vagyis a „sima, hajlékony”, gyakorlatok után jöhetnek a „keményebbek”, és érdemes a különféle mássalhangzókkal is megmozgatni a szájizmainkat. Mindehhez megfelelő légzés is

társul: rekeszlégzés, ahol a vállak nem emelkednek fel, és az éneklés megfelelő támaszra épülhetnek.

Mindennek nemcsak a magánénekeseknél van nagy szerepe. A Csokonai Színház partnerintézményi viszonyban van a Kodály Filharmonia Debrecennel, számos közös műsor, együttműködés ért el nagy sikereket eddig is. A színház Dinya Dávid vezette saját énekkara szerepel a zenés darabokban (az operákban, operettekben, musicalekben és daljátékokban), ezekben a hónapokban például a Juronics Tamás által rendezett *Carmen*ben vagy a No-

vák Eszter-rendezte *Viktóriában*. Emellett fellépnek „hagyományos” kórusként is, többek között a MagdaFesztben, gálaműsorokban, templomokban, színházbejárásokon és iskolákban – a közönségnevelés keretében. Nyolc órában nem lehet énekelni énekkarban sem, emiatt délelőtt és délután vannak a próbák, mert a „hangszernek” pihennie kell. A tagok képzett, profi zenészek, akik a klasszikustól a kortársig bármit elénekelnek, gyakorlatilag bármilyen műfajban. Őket vezeti új lendülettel, karizmával és a jövőbe vetett nagy hittel és várakozással Dinya Dávid.

A személyiség szelíd ereje – Ráckevei Anna

Mindig is színész akart lenni, és ezt az elhatározását beteljesítette. 2006 óta estéről estére a Csokonai Színház nézőteréről élvezhetjük játékát. Az új évadban egy Jókai-darabban és Örkény klasszikusában, a Tótékban lép színpadra új szerepekben. Egy gazdag pálya képe debreceni fókusszal.

Szerző: Kornya István

A hangja – talán ez az első, ami eszembe jut róla. Ráckevei Anna máséval össze nem téveszthető, lágy, dallamos hangja, amiben van erő, de nem erőszakos, amit szívesen hallgatok, ha színpadról, hangoskönyvből, rádióból szól, vagy ha egy másik színésznek kölcsönzi azt szinkronszínészként. A hang mindig ugyanaz, de amit kifejez, eljátszik, megszólaltat, mindig másként hangzik, miközben érezzük: ugyanaz a személyiség rejtőzik mögötte. A legszebben beszélő színészek egyike (ezt ismerik el 2004-ben a Kazinczy-díjjal), a nyelv iránti tisztelet is a személyiségének része.

**HA SZÍNRE LÉP,
FELFIGYELÜNK RÁ, MERT
JELENLÉTÉNEK SÚLYA VAN.**

Csak addig uralja a színpadot, amíg ez indokolt, ha kell, készséges „untermann”, mert igazi „együttjátékos”, a közös alkotásban hisz.

Ha pedig monodrámában áll a színpadon, egyedül is képes teljes színházi élményt nyújtani.

Több mint száz színházi alakítás, megannyi filmszerep van Ráckevei Anna mögött (hogy az utóbbiakból csak három debreceni vonatkozást említsünk: *Tüske a köröm alatt*, *Méhek tánca*, *Pillangó*). De a kezdet nem volt egyszerű. Bár mindig is színész akart lenni, csak negyedjére vették fel a Színművészetire. Főiskolásként játszott Szabó Magda *Béla király* című darabjában a Madách Színházban, ahol a pályáját is kezdte. A debreceni születésű Szabó Magda azóta is jelen van az életében: amikor 2013-ban igazgató lett Debrecenben, műsorra tűzte a cívisvárosban játszódó *Régimódi történetet*, később *Az ajtót*, és megrendezte a *Für Elisét*.

Igazgatósága idején szervezte meg a Csokonai Színház az irónő nevét viselő MagdaFesztet, amelynek

fotó: Gálos Mihály Samu

Látta már?

Jókai Mór:
A debreceni lunátikus

Örkény István:
Tóték

Martin McDonagh:
Leenane szépe

1, 2.
Leenane szépe - fotó: Gálos Mihály Samu

3.
Für Elise - fotó: Máthé András

középpontjában nők – szerzők, rendezők, sorsok – állnak. A legutóbbin, amely immár a nyolcadik, a *Danuta W* című monodramában Lech Wałęsa, a lengyel szolidaritás legendás vezetőjének a feleségeként lépett eléünk. Egy nő szemszögéből elevenedett meg előttünk egy házasság és a történelem.

A Madách után a Nemzeti, a Művész Színház, a kecskeméti Kátona társulatának tagja, a 90-es évek elején rövid ideig szabadúszó. Öt évadot dolgozik az Új Színházban, onnan szerződik 2006-ban Debrecenbe. Ez a döntése máig „érvényes”. Egy alakulóban lévő társulat alaptagja lesz akkori férjével, Horváth Lajos Ottóval Vidnyánszky Attila hívására. Még nem tudja, hogy ez a műhely, ez a nemzetközi szintésre kilépő társulat, ez a fesztiválszervező teátrum számára a tanulás terepe is. Nem készül igazgatónak, ám ami-

kor Vidnyánszky 2013-ban elvállalja a Nemzeti Színház vezetését, nem követi igazgatóját Pestre, ahogy eredetileg tervezte, hanem elfogadja a város felkérését a Csokonai irányítására. Úgy dönt: megpróbálja az elmúlt éveinek minden színházi tapasztalatát ebből a pozícióból is kamatoztatni. „Akiben van tehetség, köteles azt kiművelni a legfelsőbb fokig, hogy embertársainak mennél nagyobb hasznára lehessen. Mert minden ember annyit ér, amennyit embertársainak használni, hazájának szolgálni tud” – idézi Kodály Zoltánt művészi hitvallásaként, amit nemcsak egy gazdag pálya szerepei igazolnak, hanem ezen vállalása is. Egy cikluson át igazgató, sikerek és kudarcok egyaránt kísérik munkáját – a mérleget mások vonják meg, és a mérleg nyelve a sikeres felé billen. Csak a pozíciótól válik meg,

a társulatnak tagja marad, amivel jelzi: ha kell, hátrébb tud lépni, de hű marad a Csokonai Színházhoz.

Pályája elején megkapja a Játszai-díjat. A Kiváló és az Érdemes Művész elismeréseket (2018, 2011), illetve a Magyar Művészeti Akadémia tagságát (2013) már debreceni évei alatt ítélik neki, 2016-ban pedig a *Forbes Magazin* a kultúra területén a legbefolyásosabb nők között nyolcadikként jegyzi mint a Csokonai igazgatóját.

**DE AMI MINDENNÉL FONTOSABB:
A VÁROS KÖZÖNSÉGE HAMAR
MEGSZERETI.**

Miatta vesznek jegyet egy-egy új előadásra, évek múlva is emlegetik „rég” alakításait – csak néhányat említve közülük: az anya Borbély Szilárd *Halotti pompá-*

jában, a polgármesterné Gogol *Revizorjában*, alakítása a *Mesés férfiak szárnyakkal* című színpadi vízióban, a *Lear* címszerepe, Hekabé alakja Euripidész *A trójai nők* című drámájában. Örkény *Macs-kajjátékában* Orbánnét játssza, és szerepet vállal többek között Pass Andrea drámáiban, amelyeket maga a szerző állít színpadra. Megannyi hang, szín, karakter a klasszikusoktól a kortársakig.

Az előttünk álló évadban új szerepekben élvezhetjük Ráckevei Anna játékát a Csokonai Színházban: a

református kollégiumban játszódó, A debreceni lunátikus című előadásból készülő előadásban, valamint Örkény remekművében, a *Tótékban*. Aki lemaradt az előző szezonban bemutatott *Leenane szépe* című kortárs író drámáról, abban is megnézheti. Továbbra is vezet majd minden hónapban régi „műsorát” a *Kulisszákat*, amiben az aktuális debreceni bemutatók alkotóival beszélget arról, ami neki és kollégáinak a legfontosabb: szerepekről, munkáról, színházról és az életről.

Debreceni nívódíjasok

Bakota Árpád

Bakota Árpád Szabadkán született, az Újvidéki Színiakadémián diplomázott 1982-ben. Először az Újvidéki Színház társulatának lett a tagja, majd a Szabadkai Népszínházhoz csatlakozott. Négy évig az Újvidéki Rádió és Televízió munkatársaként is tevékenykedett. A Csokonai Nemzeti Színház társulatát 1993 óta erősíti, és 2001-től a debreceni Ady Endre Gimnáziumban tanít drámát. Pályafutása során számos díjjal ismerték el: többek között Jászai Mari- és Csokonai-díjas, a színház nívódíját pedig már ötödik alkalommal ítelték neki oda. „Természetesen mindig örül az ember, ha kap egy elismerést, de én a sokéves tapasztalatomból kifolyólag fel tudom ismerni, hogy mikor vagyok jó, és mikor nem” – vélekedik a színművész, akit az tölt el igazán örömmel, ha a fiatalabb kollégáit díjazzák.

fotó: Gálos Mihály Samu

„Régebben főleg az idősebb generációhoz tartozó színészek kapták meg a nívódíjat, a díjazottak között most már szerencsére egyre több fiatal tehetség is van.”

A 2024/25-ös évad végén Bakota Árpád és Balázs-Bécsi Eszter színművészeknek és Elise Paris Turco táncművésznak ítélte oda a Csokonai Nemzeti Színház Nívódíj bizottsága a rangos elismerést.

Szerző: Tuska Borbála

fotó: Gálos Mihály Samu

Balázs-Bécsi Eszter

Balázs-Bécsi Eszter Csíkszeredán, a Márton Áron Főgimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, majd a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem alap- és mesterképzésén szerzett színészi diplomát. Pályafutását a csíkszeredai Csíki Játékszínben kezdte, majd 2022-ben a Csokonai Nemzeti Színházhoz szerződött. Eszter a színészet mellett kiváló énekes is, amit a zenés darabokban meg is mutathat a közönségnek. Tehetségét 2023-ban Ígéretes pályakezdő díjjal ismerték el, idén pedig a Kardoss Géza Alapítvány különdíját és a színház nívódíját is megkapta.

„Nagyon sokat jelent, hogy a nívódíj bizottsága értékeli azt, amit csinállok. Egyben ez azt is mutatja számomra, hogy befogadott a város. Nagyon inspiráló a belém vetett bizalom, arra ösztönöz, hogy tovább akarjak fejlődni, és valahol egy jel is arra, hogy jó helyen vagyok. Igyekszem visszaadni Debrecennek és a Csokonai Színháznak azt a szeretetet, amit a kezdetektől fogva kapok tőlük.”

fotó: Gálos Mihály Samu

Elise Paris Turco

A Sydney-ből származó Elise Paris Turco 2014-ben, az Allegria Ballet Studiónál kezdett táncolni, később pedig a Rudra Bejart Ballet Lausanne tagja, a Sydney Dance Company pre-professional programjának résztvevője, illetve a Kibbutz Contemporary Dance Company Masa programjának táncosa volt. Miután befejezte tanulmányait, az utóbb megnevezett kortárstánc-társulatnál helyezkedett el, majd 2023-ban Magyarországra költözött, és a Csokonai Nemzeti Színház tánctagozatának állandó tagja lett. 2024-ben a Sydney-i Operaház Robert & Elizabeth Albert junior klasszikusbalett-pályázatán második helyet ért el a koreográfiája, amelyet be is mutattak az operaházban. A Csokonai Nemzeti Színház nívódíját pedig egy évvel később kapta meg kiemelkedő teljesítményéért.

„Nagyon hálás vagyok, és hatalmas megtiszteltetésnek tartom a díjat. Ez az első ilyen jellegű elismerés, amit elnyertem.”

ADiötörő

ORSZÁGOS BALETT TURNÉ

2026. JANUÁR 4. 18:00

DEBRECEN

FŐNIX ARÉNA

SZENTPÉTERVÁRI
BALETT TÁRSULATTAL

BOLSOJ SZÍNHÁZ
MŰVÉSZEIVEL

Részletek és jegyvásárlás: diotorobalett.hu és kodalyfilharmonia.jegy.hu

Vezényel: Somogyi-Tóth Dániel

Közreműködik: Kodály Filharmonikusok Debrecen

Szervező: Budapesti Filharmoniai Társaság

KODÁLY
FILHARMONIKUSOK
1923 DEBRECEN

BUDAPESTI
FILHARMÓNIAI
TÁRSASÁG
1853

Érvényes párbeszédben a fiatalokkal

A Csokonai Ifjúsági Program (CSIP) 2014-es indulása óta a Csokonai Nemzeti Színház arculatának meghatározó része, bizonyítva, hogy a színház aktív, gondolkodó közeg, amely eléri és megszólítja a holnap nézőit.

Szerző: Papp Tímea

A CSIP magyarországi színházak között egyedülálló, komplex színházi nevelési műhely, amely kilépve a hagyományos kőszínházi keretek közül, és ami ennél is fontosabb: a releváns emberi, társadalmi, illetve életkori kérdésekre fókuszálva teremt érvényes párbeszédet a színház és a fiatalok között.

Tevékenységének gerincét az osztálytermi színházi nevelési előadások adják. Ezek a produkciók a kisiskolásoktól a középiskolásokig a diákok mindennapi környezetébe, az iskolába viszik el a színházat, olyan témákat feldolgozva, amelyek valóban foglalkoztatják a fiatalokat. Jelenleg hat előadás van repertoáron, de a program folyamatosan bővül. Emellett a CSIP drámaórákat és színházi játékokat is kínál az osztályok számára, továbbá színpadi gyerek- és ifjúsági előadásokhoz feldolgozó foglalkozásokat készít, illetve tanári csomagokkal segíti a pedagógusokat abban, hogy az osztályukkal

játékosan fel tudják dolgozni az előadások során tapasztaltakat.

A CSIP csapata – három elismert szakember, **Gemza Melinda**, **Madák Zsuzsanna** és **Varga Nikolett** vezetésével, tizenhat színművész közreműködésével – évadonként körülbelül 120 előadással, drámaórával és színházi játékkal közel félszáz intézményben mintegy 3500 diákot ér el Debrecenben és a régióban egyaránt.

Kiemelten fontos a CSIP Háttér programja, amely a társadalmi felelősségvállalás zászlóshajója. Ez a program lehetővé teszi, hogy a nehéz anyagi helyzetben levő iskolák és közösségek is részesülhessenek az élményben. Örömteli hír, hogy a korábbi tíz helyett húsz előadást visznek el térítésmentesen a hátrányos helyzetű gyerekeket oktató intézményekbe.

A színházi tevékenység mellett a CSIP nagy hangsúlyt fektet a szakmai párbeszédre és a tudásmegosztásra is. Ennek jegyében rendszeresen szerveznek konferenciákat, amelyek a hazai színházpedagógia fontos fórumai. Az idei, ötödik alkalommal megrendezett eseményen az iskolai bántalmazás témáját elismert színházi és szociális szakemberek által, kerekasztal-beszélgetések, workshopok és színházi előadások segítségével dolgozták fel a résztvevők.

A komplex program részeként számos hosszú távú projektet is megvalósítottak. A több évadot átölelő Fészek programban a közös alkotás élményét helyezték előtérbe, a Csokonai közTér közösségi színházi projektben idén a 40-es, 50-es nők és a midlife időszak kerül fókuszba. „Úgy gondolom, hogy a CSIP legnagyobb eredménye, hogy olyan légkört tudott teremteni maga körül, amelyben időről időre a színésznek és a nézőknek egyaránt valódi közös ügyévé tudott válni egy-egy előadás. A színházi nevelési műfajok tekintetében nyilvánvaló, hogy elsődleges célként szerepel, hogy a fiatal nézőknek, akiket mi résztvevőknek hívunk, valódi kutatónivalója legyen az előadásokon, színházi játékokon keresztül – emellett a CSIP-en belül arra is törekszünk, hogy a produkciót létrehozó alkotóknak, színészeknek is kutatási terepet biztosítsunk: a színészek ötleteiből előadást hoztunk létre, műsorra tűztünk drámaórát, civil alkotókkal közösségi színházi alkotófolyamatok során készítünk produkciókat. Igazán inspiráló megtapasztalni azokat a helyzeteket, amelyben színészeket, a városban élő civileket, fiatalokat alkotóként lehet bevonni egy-egy folyamatba. Ezen alkotói munkák során érzem leginkább, hogy a színház nem pusztán programmá, hanem valóban közös üggyé válik” – fogalmaz Madák Zsuzsanna a program legfontosabb eredményeit illetően.

Azt, hogy mikor és merre járunk, a színház honlapján térkép és naptár nézetben is lehet követni.

1

3

Osztálytermi színházi nevelési előadások

- Sárkányszem
korosztály: 2-3. évfolyam
- Kövek
korosztály: 4-5. évfolyam
- OnLife
korosztály: 5-8. évfolyam
- Trigonometria
korosztály: 7-9. évfolyam
- Théba
korosztály: 9-12. évfolyam
- Kimondhatatlan
korosztály: 9-12. évfolyam
- Káin és Ábel ringbe száll
(hamarosan repertoáron)
korosztály: 5-8. évfolyam

Drámaórák, színházi játékok

- Bence táskája
korosztály: 7-10. évfolyam
- Detektív Akadémia
korosztály: 9-12. évfolyam

4

1.

A Kékbolygó története - fotó: Máthé András

3.

Jeruzsálem - fotó: Máthé András

2.

Kimondhatatlan - fotó: Máthé András

4.

Verona, 1301 - fotó: Máthé András

Szabó Magda sétány | MagdaFeszt 2025

fotó: Debrecen Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

DEBRECEN híres szülőtte, a Kosuth-díjas **Szabó Magda** ezer szállal kötődött szülővárosához. Családja történetét, gyermek- és ifjúkora emlékeit számos regényében megörökítette. Az írózó nevét 2021 óta viseli a Nagyerdei park egyik legszebb sétánya, ahol minden évszakban különleges virágszőnyeg gyönyörködteti a szemet. A Szabó Magda sétányon járva a Nagyerdő lenyűgöző környezete is feltárul előttünk a hatalmas tölgyfákkal, a Békás-tó partján békésen pihenő tőkésréccével és a természet látványvilágát megidéző land art alkotásokkal.

A Szabó Magda tiszteletére létrehozott **MagdaFeszt** 2025-ben nyolcadik alkalommal került megrendezésre a Csokonai Nemzeti Színház Debrecen szervezésében. A rendezvény központjában ezúttal is a női alkotás, a női társadalmi szerep, a nő mint művészeti téma állt. A Szabó Magda művei által ihletett előadások válogatásán kívül egyéb kísérőprogramok is színesítették az eseményt, többek között Alma van Win belga festőművész portrékiállítása, a Gradient Kortárs Balett Debrecen és a prózai tagozat közös produkciójának nyílt próbája, továbbá beszélgetések Árkosi Árpáddal, Ráckevei Annával, Schell Judittal, Porkoláb Gyöngyivel.

70 éves a Kodály Kórus Debrecen

A Gulyás György által 1955-ben alapított énekkar hangversennyel ünnepli a születésnapot november 14-én, amelyen a 16–21. század világi és egyházi zenéiből hallhatunk válogatást. Vezényel a jelenlegi karnagy, Kocsis-Holper Zoltán.

Szerző: Mesterházi Gábor

A **Gulyás György** által 1955-ben alapított Kodály Kórus Debrecen 2011 óta a Kodály Filharmónia részeként működik. Rendkívül széles repertoárjában – amely felöleli az a cappella és az oratorikus irodalom legjavát – különösen fontos helyet foglal el a kortárs zene: több száz ősbemutató kötődik az együttes nevéhez. Szakmai sikereiket rangos zenei elismerések, többek közt a Bartók-Pásztory-díj, az Artisjus-díj és a Magyar Örökség

Strausz Kálmán, Kamp Salamon, Szűcs Lajos, Szabó-Sipos Máté, Gyüdi Sándor, Ella István és Pad Zoltán.

Az énekkart 2020 óta az Artisjus- és KÓTA-díjas **Kocsis-Holper Zoltán** vezető karnagy irányítja, akinek jubileumkoncert-összeállításánál két szempont lebegett a szeme előtt: egyrészt megmutatni a kórus 70 éven átívelő arculatát, másrészt az elhangzó művek-

KODÁLY
70 KÓRUS
1955 DEBRECEN

Látogasson el
az ünnepi koncertre!

Díj is jelzi. Az 1971 óta hivatásos együttesként működő kórust az alapítástól olyan kiváló karnagyok vezették, mint Erdei Péter,

kel a korábbi karnagyok munkája előtt is leróni a tiszteletüket. A most elhangzó művek párosával egymásra „rímelnék”, kaleidosz-

kópszerűen utalnak egymásra. A *Palestrina-zsoltár* után annak kortárs parafrázisa következik Lorenzo Donatitól. Bach magával ragadó dicsőítő motettája és Knut Nystedt modern, mégis időtlen parafrázisa egymás mellé állítják a múlt és jelen harmóniáit. Brahms megrendítően szép motettájához az eleinte öt sokban követő, fiatal Kodály keveset játszott *Miserere*-je társul. Kocsár Miklós drámai *Csodafiú-szarvasa* és ma élő szerzők – Csemiczky Miklós, Ko Matsushita – alkotásai közt pedig épp Debrecen a kapocs. A japán szerző Magyarországon tanult, művei gyakran hangzanak el a kórusversenyeken.

Kocsis-Holper Zoltán hisz a kóruszene időtlenségében, korszerűségében, megújíthatóságában,

abban, hogy a 21. században is szükség van rá.

KÜLDETÉSÉNEK TARTJA, HOGY MEGMUTASSA A KÖZÖS ÉNEKLÉS ÖRÖMÉT BÁRMELY STÍLUSBAN,

a Kodály Kórus Debrecen élén a legmagasabb, professzionális szinten, ám egyúttal azoknak is, akik szabadidejükben énekelnek együtt, és nem utolsósorban a fiataloknak: a jövő közönségének és kórustagjainak. Kórusa élén szerencsésnek érzi magát, hogy ami a szívügye, ami a hobbija, az egyben a munkája is. Karnagyként és karigazgatóként elért sikerei, valamint értékes kórusépítő és elhivatott zenei ismeretterjesztő tevékenysége elismeréseként 2025-ben Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetésben részesült.

1.
Kocsis-Holper Zoltán – fotó: Czeglédi Zsolt

2.
Kodály Kórus – fotó: Czeglédi Zsolt

Ismerje meg a Csokonai Nemzeti Színház Debrecen rezidens zenekarát!

A Kodály Filharmonikusok Debrecen a város hivatásos zenekara, amely az 1923-ban alapított Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar utóda. A zenekart fennállásának több mint 100 éve alatt olyan karmesterek formálták, mint Ábrányi Emil, Pongrácz Zoltán, Rubányi Vilmos, majd Szabó László. A rendszerváltozást követően Debrecen város önkormányzata Debreceni Filharmonikus Zenekar néven átvette a finanszírozást. Karolos Trikolidis után tizenkét évre Kollár Imre érdemelte ki a művészeti vezetést. 2004-11 között Kocsár Balázs zenei

irányítása következett. 2005-től Debreceni Filharmonikus Zenekar és Kodály Kórus néven hivatalosan is összefonódott a Kodály Kórus és a zenekar szakmai tevékenysége. 2011. október 1-jétől Kodály Zoltánné Péczely Sarolta jóváhagyásával a Kodály Filharmonia Debrecen részeként Kodály Filharmonikusok Debrecen néven működik a zenekar. 2011 májusa óta Somogyi-Tóth Dániel az igazgató-művészeti vezető, egyben a Kodály Filharmonikusok új arculatának létrehozója. Az együttes fenntartója Debrecen város önkormányzata.

„A saját egyéniségünket nem tudjuk kikapcsolni”

Fél évszázados pályája során több mint 3000 koncertet adott, Debrecenben visszatérő vendég. Ránki Dezső kétszeres Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas zongoraművésszel a városhoz fűződő kapcsolatáról, részletes koncertnaplójáról és a klasszikus zene helyzetéről beszélgettünk.

Szerző: Ur Máté

Látogasson el Ránki Dezső és a Kodály Filharmonikusok koncertjére!

■ Mi az első emléke Debrecenről? Művészként hogyan érzékeli a város kulturális életét?

Legelőször 1973-ban játszottam Debrecenben, a közben eltelt több mint 50 évben ez most már a 42. koncert lesz. Többnyire a Filharmónia Magyarország felkérésére érkeztem, de tizenöt alkalommal a Debreceni Egyetem hangverseny-sorozatában is felléptem, náluk legtöbbször zongoraduókat adtunk elő Kluckon Edittel. Soha nem tudtam a

városban hosszabban időzni, de nagyon szívesen jöttem mindig, a Bartók teremnek különleges volt a légköre és lelkes a közönsége. Mindezt az új Kölcsey Központba is lényegében sikerült átmenteni, szerencsére.

■ A Kodály Filharmonikusok kapcsán milyen tapasztalatokat őriz?

A zenekarral most lesz a tizenötödik közös fellépésünk. Az említett első emlékem is hozzájuk fűződik, akkor még Debreceni MÁV

Filharmonikusoknak hívták őket, Liszt A-dúr zongoraversenyét játszottuk. Azóta óriásit fejlődött az együttes. Örömmel jövök, mert a részükről mindig jó hangulatú, figyelmes és segítőkész az együttműködés.

■ **Novemberben Bach d-moll, illetve D-dúr versenyművét játssza a városban. Vezet koncertnaplót? Hányszor játszotta a darabokat?**

A kezdetektől vezetjük a teljes, részletes koncertlistát, dátummal, helyszínnel, műsorral – apám kezdte a nyilvántartást, később átvettem tőle és Excel táblázattá alakítottam – pillanatok alatt meg lehet benne találni mindent. Csak 2007 óta játszom Bach-zongoraversenyeket, először a két- és háromzongorásokat – Klukon Edittel és Ránki Fülöppel –, de most már az összes szólót is megtanultam, eljátszottam.

**A VISZONYOM HOZZÁJUK
A SZERETET INTENZITÁSÁBAN
IGEN HASONLÓ, DE MINDEGYIK
MŰ KÜLÖN EGYÉNISÉG.**

Érzésem szerint a D-dúr – ami a korábban írt E-dúr hegedűverseny átdolgozása – és a d-moll – az életmű legismertebb, legsokrétűbb versenyműve – különösen jól illik egymáshoz.

■ **Hogyan választja ki a műveket?**

Leszámítva a meghatározott művekre irányuló felkéréseket – bár ilyeneket már nem nagyon vállalok – engedek a csábításnak, és azt kezdem el, amelyik darabot megszeretem, közel érzem magamhoz. Sok élet kellene ahhoz, hogy az összeset megtanulhassam, amelyiknél erre esélyt látok.

■ **Ahogy említette is, több mint fél évszázada van a színpadon. Hogyan látja a klasszikus zene szerepének változását?**

A legelső fellépésem 1961-ben, tízéves koromban volt egy növendékkoncerten, de pályakezdetnek az 1969-es Schumann-versenyt tekinthetjük, az eltelt öt és fél évtized alatt pedig már több mint 3000 koncertem volt. A világ, a kulturális környezet azóta sokat változott, mindent eláraszt a digitális és egyéb ingercunami, a hatásvadász látvány és zaj elszívja a levegőt az időt, ráhangolódást igénylő zenehallgatás elől. Itt az úgynevezett komolyzenére gondolok, bár nem szeretem ezt a kifejezést, mert mitől komoly például Beethoven VIII. szimfóniájának a II. tétele? Abban reménykedhetünk, hogy az emberek lassan-lassan megcsömörlenek az egyre gyorsabbnak mondott élettől, a „pörgéstől”, és tartalmasabb élvezetekre vágyva megpróbálnak kiszabadulni a mókuskerékből. Nem szabad pesszimistává válnunk.

■ **Mi az, amit a mai napig a legfontosabbnak tart a zongorajátékban, a zenei előadásban?**

Mi, előadók rendszerint mások által komponált zeneműveket játszunk, személyesen nem ismerve az egy, két évvel vagy több évszázaddal ezelőtt élt zeneszerzőt. Megpróbáljuk a leírt kottából

megfejteti, megérezni a darabok lényegét, és kötelességünk azt a lehető leghűbben megszólaltatni, közvetíteni, olyan intenzitással és meggyőződéssel, mintha mi magunk írtuk volna. Ez a legfontosabb feladatunk. Külön arra törekedni, hogy „megmutassuk magunkat” – ahogy a mai divatos szlogen szól – teljesen felesleges, hiszen a folyamat rajtunk keresztül zajlik, a saját egyéniségünket úgysem tudjuk kikapcsolni.

■ **Felesége, Klukon Edit és fia, Ránki Fülöp is zongoraművész. Hogyan működik ez a gyakorlatban?**

Editet a Zeneakadémián ismertem meg, amikor Jandó Jenő növendéke volt, Fülöp pedig beleszületett, belenőtt a zongorákkal, zenével teli otthonunkba, és kezdettől fogva érdeklődött a zongorázás iránt. A másik fiunk, Soma viszont építész lett. Az otthonunkban van elég hely és hangszer közösen vagy külön is dolgozni a pillanatnyi szükséglet szerint, arról nem is beszélve, hogy Fülöp már évek óta egy belvárosi lakásban él, ahol szerencsére akadálytalanul tud gyakorolni. Gyakran játszunk együtt, Edittel már több mint 500 közös fellépésünk volt, és ha lehet, természetesen meghallgatjuk egymás koncertjeit.

„Csak tiszta forrásból”

A barokk kor zenei lenyomatának párhuzamba állítása a 20. században keletkezett művekkel egyáltalán nem újkeletű, így fordulhat elő, hogy a **Kodály Filharmonikusok** két, időben távol álló, de az újíto szellemiség

fotó: C. Kiss Ilona

tekintetében rokon zeneszerzők műveit vette fel november 3-i koncertjének műsorára. Bach két ikonikus, a mai tudásunk szerint eredetileg hegedűre, illetve orgonára írt versenyműve szólal meg zongorán, még hozzá **Ránki Dezső** tolmácsolásában, aki mindig is kiemelt szerepet szánt a barokk mester műveinek. A Kollár Imre vezette zenekar estjének második felében Bartóké a főszerep. A *Concerto* című zenekari mű nemcsak a szerző pályájának egyik csúcspontja, de a múlt század zenetörténetének egyik sarokpontja is.

fotó: Kiss Lóránt

Mesterhármas

Igazi kuriózumnak ígérkezik a **Kocsis-Holper Zoltán** vezette **Kodály Kórus** és a **Capella Savaria** közös koncertje december 2-án, amelyen három kevésbé ismert, a 17-18. század fordulóján napvilágot látott művet hallhatunk. Charpentier utolsó miséje nyitja az estét, amely az életműben elfoglalt helyének megfelelően a legkidolgozottabb és a legkomplexebb is egyben. Ezt Corelli *D-dúr Concerto grossója* követi, amely alighanem a későbbi szimfónia műfajának egyik legmeghatározóbb kiindulópontja. A fináléban pedig Händel oratóriuma, a *Dixit Dominus*, a szerző legkorábbi fennmaradt kéziratának hangzóanyaga csendül fel.

A DUNA PARTJÁRÓL

November 25-én Liszt, Kodály és Dohnányi Ernő műveit hozza el a **Budapesti Filharmoniai Társaság Zenekara**, akik **Somogyi-Tóth Dániel** vezényletével lépnek fel a Kölcsey Központban. A felütésben a falusi életképeket élénk táró, a melankóliától a féktelen vigasságig ívelő *Galántai táncok* hangzik el, amely nem véletlenül Kodály talán legtöbbet játszott zenekari műve. Hasonlóan erőteljes karakterű Liszt *Esz-dúr versenyműve*, amelyet ezúttal **Balázs János** zongoraművész előadásában

Balázs János, fotó: Csibi Szilvia

hallgathatunk meg. A fináléban is Liszt kér szót, ugyanis az eredetileg zongorára írt *II. Magyar rapszódia* nagyzenekari változata szólal meg, de csak Dohnányi Ernő mesteri hangszerelési és formakezelési képességeiről tanúbizonyságot adó *fisz-moll szvitje* után.

KODÁLY FILHARMONIKUSOK

1923 DEBRECEN

**A CSOKONAI NEMZETI SZÍNHÁZ ELSŐ SZÁMÚ
ZENEI PARTNERE TÖBB MINT SZÁZ ÉVE.**

fotó: Csatóry-Nagy Krisztina

Kemény Henrik-hagyaték

100 éve született Kemény Henrik, a legnagyobb magyar vásári bábjátékos, aki nyolc évtizedig csalt derűt kicsik és nagyok arcára. Hakapeszi Makitól Süsüig megannyi bábfigurát keltett életre, de neve Vitéz Lászlóval forrt egybe. Családi örökséget vitt tovább, amelyet ma a **Korngut-Kemény Alapítvány** őriz, a szellemi és tárgyi hagyatékot pedig a Vojtina Bábszínház kezeli. A Kossuth utcai *Világközép* kiállításban beléphetünk ebbe a páratlan univerzumba, az pedig, hogy ma mit jelent a piros sipkás hős alakja, **Nagy Orsolya** díjnyertes darabja, a Vitéz László és a Halál hét leckéje egyszerre hagyományos és ízig-vérig 21. századi ősbemutatóján még az évadban kiderül!

ÜNNEPI ŐSZ A VOJTINÁBAN

Hihetetlen, de igaz: az 1975-ben alapított Vojtina Bábszínház első nézői ma már unokáikkal érkeznek a Kálvin téri vagy a Kossuth utcai épületbe. Az ünnepi évad

fotók: Csatóry-Nagy Krisztina

Bemutatkozik a legfiatalabb bábos generáció

A Vojtina Bábszínház folyamatos jelenidejűségének titka a nyitottság és a folyamatos megújulás képessége, amelyben kiemelt szerepet kapnak a fiatal művészek.

fotó: Csatóry-Nagy Krisztina

A 2025/2026-os évadban a friss szemléletet és új energiákat írók, rendezők, tervezők, zeneszerzők mellett a legfiatalabb színészgeneráció hozza el. Élménydús lesz az ismerkedés, hiszen a közönség már az őszi bemutatókban találkozhat három sokoldalú tehetséggel: a budapesti Színház- és Film-művészeti Egyetem két végzős bábszínész hallgatójával, **Dömötör Anna Viktóriával** (*Sánta kacsa, vak tyúk*) és **Novák Flórával** (*A zoltáréneklő madár*), valamint a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen diplomázott **Csiky Csongor Ábel** (*Nincs mese!*).

kulcsszavai: elidőzés, emlékezés, az életkori határok megnyitása – ennek megfelelően az őszi három bemutatójában az óvodások és a kisiskolások, sőt szüleik is sok örömet és izgalmat találnak. A *Nincs mese!* különös univerzumában a népmesék gonoszai megjavulnak, a világsztár szerző, **Ulrich Hub Sánta kacsa, vak tyúk című történetében hihetetlen kalandokon keresztül egy nem mindennapi barátság megszületését láthatjuk, *A zoltáréneklő madár* című Benedek Elek-gyűjtésből készülő előadás a vojtinás hagyományokat és a kortársi szemléletet ötvözi.**

fotó: Csátáry-Nagy Krisztina

Ahol a bábok születnek

A bábszínház az anyagból teremtő alkotói folyamatok szabadsága, a művészeti elemek organikus egysége, a fantázia és a hit, az elmélyült egyéni és a kollektív összetartozás együttes élményének formája, amelyben az emberi természet és a létezés mélységei tárulnak fel.

Szerző: Papp Tímea

A műfaj esszenciája a bábu, amelyek lényege, hogy valakik megteremtik őket. Ebben a folyamatban az alkotók az élet rejtélyét kutatóva folyamatosan a megelevenítés törvényeit képzik meg. Ők, a mesék főszereplői a színpadi fényektől távol, a legapróbb részletekig gondos tervezéssel és szeretettel készülnek.

A Vojtina Bábszínház magas színvonalú művészeti munkáját a színház alapítása óta létező báb-készítő műhely dolgozóinak szak-

értelme és elhivatottsága garantálja. **Kiss Antalné Kati, Nádasiné Szegedi Éva** és **Oláh Richárd** által ölt testet a rendezői és tervezői koncepció.

**BÁBJAIK AZ ESZTÉTIKUM ÉS
A MOZGATHATÓSÁG TÖKÉLETES
EGYSÉGÉT ALKOTJÁK.**

Az előző évad végén Paraván díjjal elismert báb-készítők a hagyományos technikákat a legmodernebb anyagokkal és megoldásokkal öt-

vözik. A legkisebb ujjbáboktól a többemeres óriásbábokig minden egyes darab precizitásuk és alkotókedvük bizonyítéka.

Ez a magas színvonal teszi lehetővé, hogy a Vojtina előadásai ne csak felejthetetlen élményt nyújtsanak, de a vizuális kultúra terén is maradandót alkossanak. A bábszínház alapításától működő báb-készítő műhely a Vojtina láthatatlan motorja és a magyar báb-művészet egyik felbecsülhetetlen értéke.

Akinek a neve egybeforrt a Vojtinával: Asbóth Anikó

Asbóth Anikó neve Debrecenben fél évszázada egyet jelent a gyerekkulturával, a bábművészettel és persze a Vojtina Bábszínházzal, a régió egyik meghatározó kulturális intézményével.

Szerző: Papp Tímea

Anikó tizenhat évesen vette az irányt a szavalóversenyek, az irodalmi színpad és a balett-terem világából a bábművészet felé, miután megismerkedett a Posta ifjúsági klubját vezető Szabó Tiborral, élete későbbi párjával. Ez a közösségi létezés alapozta meg a jövőjét, és a mai napig ez a társaság jelenti számára a legfontosabb baráti kapcsolatokat.

A Vojtina Bábszínházat hivatalosan 1975. december 31-én alapították meg. Az első öt évet Giovannini Kornél művészeti vezetésével szabadegyetemnek élték meg, emlékszik vissza a hőskorra Anikó. Már ekkor is 120-130 előadást tartottak, és egyre inkább megfogalmazták a célt, a professzionális együttessé válást.

A hivatásos státusz felé vezető út azonban nem volt rövid. Az első mérföldkövet az ország első, művészeti csoportok működését tá-

mogató egyesülete, a Szabó Tibor által életre hívott Pódium Műhely Egyesület létrejötte jelentette, amely keretet adott a főállású munkatársak foglalkoztatásának, az igazi nagy váltás azonban akkor következett be, amikor Debrecen városa megalapította a Vojtina Bábszínházat. Anikó 1993. október 1-je óta vezeti a Vojtinát. „A boldog bábszínészek életét éltem, aki kilenc órákor bemegy a színházba, és onnan három órákor kijön. Ahogy igazgató lettem, ennek vége lett.”

Őszintén beszél arról, milyen lemondással járt a váltás színészként és háromgyerekes anyukaként, az, hogy a művészi munka helyett a teljes működési szisztéma kitalálásával kellett foglalkoznia, miközben a családbarát üzemmód kiépítésére törekedett. A nézők öröme azonban vissza-visszatért az irodából a színpadra, egy-egy igazán neki való feladatra, akár a legkisebbeknek szóló Babusgatóban, akár a néhány évvel ezelőtti Vas Laciban. „Imádtam azt a szerepet! Ránéztem magamra, és azt láttam, az otthonkában pont olyan vagyok, mint a nagymama” – mondja nevetve.

Anikó az egyik legenergikusabb hazai színházvezető. Ő maga úgy véli, sosem volt harcos igazgató. A kitartó diplomáciában és a mindenkinek megfelelő kompromisszumok keresésében hisz, hogy az alapító értékrend megtartásával

biztosítsa a színház stabilitását, és intézze a Magyar Bábművészek Szövetségének elnökeként a szakmát érintő ügyeket.

Művészeti ars poeticája a kezdetektől fogva a magyar irodalom, a népmesék és a gyökerekből táplálkozó fókusz maradt. A Vojtina – amelynek ma már 38 fős a társulata, és két épületben játszik – továbbra is az erkölcsi alapkérdéseket helyezi előtérbe, ám nem felejt el reflektálni a megváltozott társadalmi környezetre.

Asbóth Anikó igazgatói ciklusa 2025. december 31-én zárul. „Ez az 50 évad sokkal több volt mint munka. Hivatás, öröm, küzdelem, játék és tanítás – másoknak, de elsősorban önmagamnak.

AZT TANULTAM, HOGY A BÁB, BÁRMILYEN KICSI VAGY EGYSZERŰ IS, ÉLNI TUD ÉS ÉLNI TANÍT.

És ha jól kérdezzük, válaszol” – fogalmazott utolsó évadnyitóján.

Utódja Láposi Terka, akivel 1993 óta dolgoznak együtt. „Jó kezekbe kerül a Vojtina Bábszínház, biztonságot ad, hogy Terka viszi tovább, hiszen azonos az értékrendünk. Egymás mellett a munkában megtapasztaltuk, hogy a világ egészsége csak egészben működik. Az egész nem fog sérülni, de egy kicsit más úton megyünk tovább a teljesség felé.”

plakáttér: Kónya Ábel | foto: Kalász Ákos

Michael
Frayn

Függöny fel!

bohózat

Rendező: Horváth Illés

Díszlettervező: Mátravölgyi Ákos | Jelmeztervező: Kovács Andrea

Zene: Zságer-Varga Ákos

Játsszák:

Varga Klári | Kiss Gergely Máté | Pálóczi Bence | Berkó Boglárka | Edelényi Vivien
Mercs János | Wessely Zsófia | Nagy Norbert | Garay Nagy Tamás

www.csokonaiszinhaz.hu

www.instagram.com/csokonai_szin_haz/

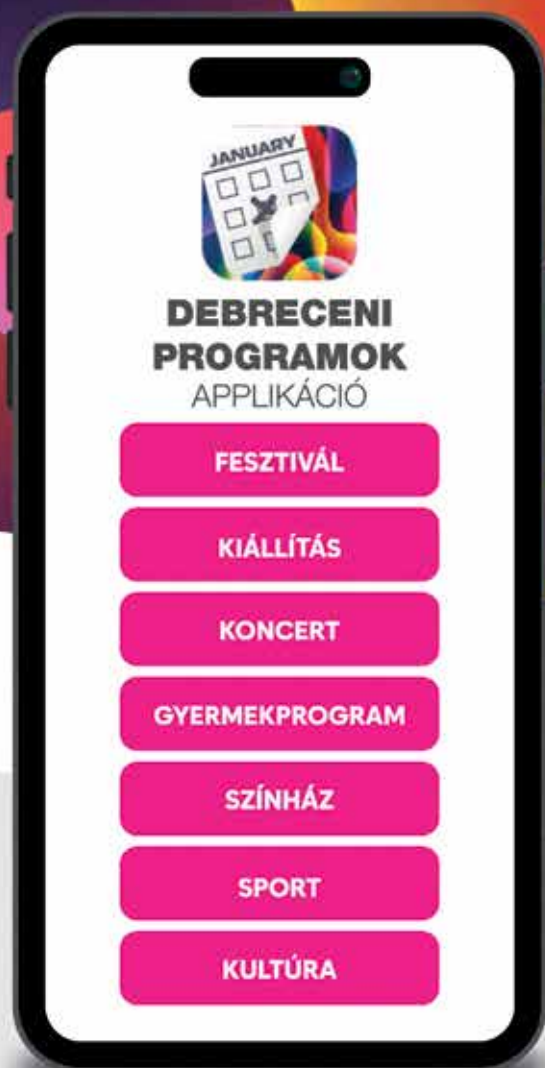
www.facebook.com/csokonaiszinhaz

160
A debreceni
színház
jubileumi
évada

DEBRECENI PROGRAMOK

Applikáció

LETÖLTÖTTE MÁR?

GEORGES BIZET CARMEN

opera négy felvonásban magyar nyelven

Ábrányi Emil fordításában, Blum Tamás és Oberfrank Géza által átdolgozott változatában

plakáatterv: Kónya Ábel

RENDEZŐ: JURONICS TAMÁS

Mester Viktória / Busa Gabriella | Ujvári Gergely / Turpinszky Béla | Molnár Levente / Kendi Lajos
Kriszta Kinga / Nagy Kíra | Ürmössy Imre | Udvarhelyi Péter | Rendes Ágnes / Benedekffy Katalin | Janovicz Zsófia
Böjte Sándor | Donkó Imre | Elise Paris Turco / Chiara Cascino | Fernando Gabriel Luis / Valerio Zaffalon

Díszlet- és jelmeztervező: Erkel László Kentaur | Fénytervező: Madarász János Madár
Koreográfus: Domszlai Edit | Játékmester: Bonecz Veronika | Vezényel: Kollár Imre / Sándor Szabolcs

Közreműködik a Kodály Filharmonikusok, a Csokonai Nemzeti Színház Énekkara,
a Lautitia Gyermekkar és Lautitia Ifjúsági Vegyeskar, a Gradient Kortárs Balett Debrecen.

www.csokonaiszinhaz.hu www.instagram.com/csokonai_szinhaz/ www.facebook.com/csokonaiszinhaz

A 160
debreceni
színház
jubileumi
évada